15. MEKTUP

١٥ - ﴿ اَلْمَكْتُوبُ الْخَامِسَ عَشَرَ اِلَى سَادَاتِ بَلْدَةِ سَامَانَهْ وَقُضَاتِهَا وَمَوَالِيهَا وَسَائِرِ اَهَالِيهَا فِى ذَمِّ خَطِيبٍ تَرَكَ ذِكْرَ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ فِى خُطْبَةِ عِيدِ الْاَضْحَى وَتَقْرِيعِهِمْ عَلَى اسْتِمَاعِهَا وَمَا يُنَاسِبُ ذٰلِكَ ﴾

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى اَلْبَاعِثُ عَلَى تَصْدِيعِ خُدَّامِ ذَوِى الْاِحْتِرَامِ السَّادَاتِ الْعِظَامِ وَالْقُضَاةِ وَالْاَهَالِى وَالْمَوَالِى الْكِرَامِ فِى بَلْدَةِ سَامَانَهْ هُوَ اَنَّا سَمِعْنَا اَنَّ خَطِيبَ ذٰلِكَ الْمَقَامِ تَرَكَ ذِكْرَ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُمْ فِى خُطْبَةِ عِيدِ الْاَضْحَى وَلَمْ يَذْكُرْ أَسَامِيَهُمُ الْمُتَبَرِّكَةَ وَسَمِعْنَا أَيْضًا اَنَّهُ لَمَّا تَعَرَّضَ لَهُ جَمَاعَةٌ مِنَ الْحَاضِرِينَ لَمْ يَعْتَرِفْ بِسَهْوِهِ وَلَمْ يَعْتَذِرْ عَنْ نِسْيَانِهِ وَذَنْبِهِ بَلْ قَابَلَهُمْ بِالتَّمَرُّدِ وَالْعِنَادِ وَقَالَ اَيْشْ يَلْزَمُ اِنْ لَمْ يُذْكَرْ اَسَامِى الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ وَسَمِعْنَا أَيْضًا اَنَّ أَكَابِرَ ذٰلِكَ الْمَقَامِ وَاَهَالِيَهُ تَسَاهَلُوا فِى هٰذَا الْبَابِ وَلَمْ يُقَابِلُوا ذٰلِكَ الْخَطِيبَ عَدِيمَ الْاِنْصَافِ وَالْآدَابِ بِالشِّدَّةِ وَالْغِلْظَةِ ﴿ع﴾: **فَآهَا أَلْفَ آهٍ دُونَ مَرَّةٍ** * وَذِكْرُ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ وَاِنْ لَمْ يَكُنْ مِنْ شَرَائِطِ الْخُطْبَةِ وَلٰكِنَّهُ مِنْ شَعَائِرِ أَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ شَكَرَ اللّٰهُ تَعَالَى سَعْيَهُمْ لَا يَتْرُكُهُ عَمْدًا وَتَمَرُّدًا اِلَّا مَنْ قَلْبُهُ مَرِيضٌ وَبَاطِنُهُ خَبِيثٌ (وَلَئِنْ) فَرَضْنَا اَنَّهُ لَمْ يَتْرُكْ بِالتَّعَصُّبِ وَالْعِنَادِ فَمَاذَا يَقُولُ فِى جَوَابِ وَعِيدِ **"مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ"** وَكَيْفَ يَتَخَلَّصُ مِنْ مَظَانِّ التُّهَمِ وَقَدْ وَرَدَ **"اِتَّقُوا مَوَاضِعَ التُّهَمِ"** فَاِنْ كَانَ مُتَوَقِّفًا فِى تَقْدِيمِ الشَّيْخَيْنِ وَتَفْضِيلِهِمَا فَهُوَ رَافِضٌ لِطَرِيقِ اَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ وَاِنْ كَانَ مُتَرَدِّدًا فِى مَحَبَّةِ الْخَتَنَيْنِ فَهُوَ أَيْضًا خَارِجٌ مِنْ زُمْرَةِ اَهْلِ الْحَقِّ وَلَا يَبْعُدُ اَنْ يَأْخُذَ ذٰلِكَ الْخَطِيبُ الَّذِى لَا حَقِيقَةَ لَهُ الْمَنْسُوبُ اِلَى كَشْمِيرِيَّةِ هٰذَا الْخُبْثَ مِنْ مُبْتَدِعِى كَشْمِيرْ فَيَنْبَغِى تَعْلِيمُهُ وَتَفْهِيمُهُ اَنَّ اَفْضَلِيَّةَ الشَّيْخَيْنِ ثَابِتَةٌ بِاِجْمَاعِ الصَّحَابَةِ وَالتَّابِعِينَ كَمَا نَقَلَهُ جَمَاعَةٌ مِنْ اَكَابِرِ أَئِمَّةِ الدِّينِ وَاحِدٌ مِنْهُمُ الْاِمَامُ الشَّافِعِىُّ رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ قَالَ الشَّيْخُ الْاِمَامُ اَبُو الْحَسَنِ الْاَشْعَرِىُّ اِنَّ تَفْضِيلَ اَبِى بَكْرٍ ثُمَّ عُمَرَ عَلَى بَقِيَّةِ الْاُمَّةِ قَطْعِىٌّ وَقَدْ تَوَاتَرَ عَنْ

عَلِيٌّ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ فِي خِلاَفَتِهِ وَكُرْسِيِّ مَمْلَكَتِهِ وَبَيْنَ الْجَمِّ الْغَفِيرِ مِنْ شِيعَتِهِ اَنَّ اَبَا بَكْرٍ وَعُمَرَ اَفْضَلُ اْلاُمَّةِ قَالَ الذَّهَبِيُّ ثُمَّ قَالَ رَوَاهُ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ نَيِّفٌ وَثَمَانُونَ نَفْسًا وَعَدَّ مِنْهُمْ جَمَاعَةً ثُمَّ قَالَ فَقَبَّحَ اللّٰهُ الرَّافِضَةَ مَا اَجْهَلَهُمْ وَرَوَى الْبُخَارِيُّ الَّذِى كِتَابُهُ اَصَحُّ الْكُتُبِ بَعْدَ كِتَابِ اللّٰهِ تَعَالَى عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ اَنَّهُ قَالَ **"خَيْرُ النَّاسِ بَعْدَ النَّبِيِّ عَلَيْهِ الصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ اَبُو بَكْرٍ ثُمَّ عُمَرُ ثُمَّ رَجُلٌ آخَرُ"** فَقَالَ ابْنُهُ مُحَمَّدُ بْنُ الْحَنَفِيَّةِ ثُمَّ اَنْتَ فَقَالَ اِنَّمَا اَنَا رَجُلٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ وَأَمْثَالُ ذَلِكَ عَنْهُ وَعَنْ غَيْرِهِ مِنْ أَكَابِرِ الصَّحَابَةِ وَالتَّابِعِينَ كَثِيرَةٌ شَهِيرَةٌ لاَ يُنْكِرُهَا اِلاَّ جَاهِلٌ اَوْ مُعَانِدٌ وَيَنْبَغِي اَنْ يَقُولَ لِذَلِكَ الْمُنْخَلِعِ عَنْ لِبَاسِ اْلاِنْصَافِ إِنَّنَا مَؤْمُورُونَ بِمَحَبَّةِ جَمِيعِ اَصْحَابِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمَمْنُوعُونَ عَنْ بُغْضِهِمْ وَاِيذَائِهِمْ وَحَضَرَاتُ الْخَتَنَيْنِ مِنْ اَكَابِرِ الصَّحَابَةِ وَمِنْ اَقَارِبِهِ عَلَيْهِ الصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ فَيَكُونَانِ اَحَقَّ بِالْمَحَبَّةِ وَالْمَوَدَّةِ قَالَ اللّٰهُ تَعَالَى **"قُلْ لاَ اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا اِلاَّ الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى"** وَقَالَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ الصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ **"اَللّٰهَ اَللّٰهَ فِي اَصْحَابِي لاَ تَتَّخِذُوهُمْ غَرَضًا مِنْ بَعْدِي فَمَنْ اَحَبَّهُمْ فَبِحُبِّي اَحَبَّهُمْ وَمَنْ اَبْغَضَهُمْ فَبِبُغْضِي اَبْغَضَهُمْ وَمَنْ آذَاهُمْ فَقَدْ آذَانِي وَمَنْ آذَانِي فَقَدْ آذَى اللّٰهَ وَمَنْ آذَى اللّٰهَ فَيُوشِكُ اَنْ يُؤْخَذَ"** وَمِثْلُ هَذَا الزَّهْرِ الْكَرِيهِ الرَّائِحَةِ لَمْ يُعْلَمْ تَفَتُّقُهُ فِي بِلاَدِ الْهِنْدِ مِنِ ابْتِدَاءِ اْلاِسْلاَمِ اِلَى هَذَا الْوَقْتِ وَيَكَادُ يُتَّهَمُ جَمِيعُ اَهْلِ الْبَلَدِ مِنْ هَذِهِ الْمُعَامَلَةِ بَلْ يَكَادُ يَرْتَفِعُ اْلاِعْتِمَادُ مِنْ جَمِيعِ بِلاَدِ الْهِنْدِ وَسُلْطَانُ الْوَقْتِ نَصَرَهُ اللّٰهُ عَلَى جَمِيعِ اَعْدَاءِ اْلاِسْلاَمِ مِنْ اَهْلِ السُّنَّةِ وَحَنَفِيُّ الْمَذْهَبِ وَابْتِدَاعُ مِثْلِ هَذَا اْلاَمْرِ فِي زَمَانِهِ نِهَايَةُ الْجَرَاءَةِ بَلْ هُوَ مُنَازَعَتُهُ فِي الْحَقِيقَةِ وَخُرُوجٌ مِنْ طَاعَةِ اُولِي اْلاَمْرِ وَالْعَجَبُ مِنْ سُكُوتِ الْمَخَادِيمِ الْعِظَامِ الْكَائِنِينَ فِي ذَلِكَ الْمَقَامِ فِي هَذِهِ الْوَاقِعَةِ وَمُسَاهَلَتِهِمْ مَعَ صُدُورِ جَمِيعِ الْمَذْكُورَاتِ قَالَ اللّٰهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي ذَمِّ اَهْلِ الْكِتَابِ **"لَوْلاَ يَنْهَاهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَاْلاَحْبَارُ عَنْ قَوْلِهِمُ اْلاِثْمَ وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ"** وَقَالَ تَعَالَى اَيْضًا **"كَانُوا**

لاَ يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ" وَاخْتِيَارُ التَّغَافُلِ فِى مِثْلِ هَذِهِ الْوَاقِعَةِ مُوجِبٌ لِجَسَارَةِ الْمُبْتَدِعِينَ وَتَوْهِينٌ لِلدِّينِ وَمِنْ مِثْلِ هَذِهِ الْمُسَاهَلاَتِ تَدْعُو الْجَمَاعَةُ الْمَهْدَوِيَّةُ مَـلاً اَهْلِ الْحَقِّ هُنَاكَ اِلَى بَاطِلِهِمْ وَيَخْتَطِفُونَ اَمْثَالَ الذِّيَابِ وَاحِدًا وَاثْنَيْنِ فِى مُدَّةٍ قَلِيلَةٍ مِنْ اَيْدِى الثَّعَالِبِ وَمَاذَا اَكْتُبُ اَزْيَدَ مِنْ ذَلِكَ وَحَيْثُ كَانَ اسْتِمَاعُ هَذَا الْخَبَرِ الْمُوَحِّشِ بَاعِثًا عَلَى الاِضْطِرَابِ وَمُحَرِّكًا لِعِرْقِى الْفَارُوقِيِّ صِرْتُ مُضْطَرًّا اِلَى الاِقْدَامِ عَلَى تَحْرِيرِ كَلِمَاتٍ وَالْمَرْجُوُّ مُسَامَحَتُكُمْ وَعُذْرُكُمْ وَالسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَعَلَى سَائِرِ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى وَالْتَزَمَ مُتَابَعَةَ الْمُصْطَفَى عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ الصَّلَوَاتُ وَالتَّسْلِيمَاتُ وَالتَّحِيَّاتُ وَالْبَرَكَاتُ.

TÜRKÇE ANLAMI

Bu mektup, hakim ve valileri başta olmak üzere Sâmâne şehri halkına yazılmıştır. İmam-ı Rabbanî bu mektupta Kurban Bayramı hutbesi sırasında Hulefa-i Raşidin'in adlarını zikretmeyen bir hatibi yermekte ve onu tepkisizce dinlemelerine karşılık Sâmâne halkını kınamaktadır.

Allah'a hamd, peygamberlerine selam olsun.

Şehrin saygıdeğer hakimleri ve idarî yetkilileri başta olmak üzere değerli Sâmâne halkının başını ağrıtmamın sebebi şudur: Bize ulaşan haberlere göre bu şehrin hatîbi Kurban Bayramı namazının hutbesinde Hulefa-i Raşidin'in isimlerini zikretmemiş, kendisini uyaranlara karşı, hatasını itiraf edip özür dilemek yerine, "bunu terk etmenin ne sakıncası var" diyerek pervasız bir tavır sergilemiştir. Ayrıca işittiğimize göre yörenizin ileri gelenleri de bu konuda gevşek davranarak bu insafsız hatibe ciddi tepki göstermemişlerdir.

Bir değil bin defa ah olsun!

Hutbede Hulefa-i, Raşidin'in isimlerini zikretmek her ne kadar hutbenin şartlarından değilse de Ehl-i Sünnetin (Allah onları mükafatlandırsın) şiarındandır. Buna ancak içini pislik kaplamış, kalbi marazlı kimseler teşebbüs eder. Diyelim ki bu hatip onların ismini inat edip bile bile terk etmemiştir. Fakat bu kimse *'Her kim bir kavme benzerse o onlardandır'*[134] tehdidine ne diyecektir? Bu konuda töhmetten nasıl kurtulacaktır? Oysa Hz. Peygamber Efendimizden

[134] Ahmed bin Hanbel, *el-Müsned*, hadis no, 5114; Sünen-i Ebu Davud, hadis no, 4031.

"Töhmet mevkilerinden kaçının" [135] şeklinde bir uyarı gelmiştir. Eğer bu hatip Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer'in üstünlüğü konusunda şüphe içindeyse bu onun Ehl-i Sünnet yolunu terk ettiğini gösterir. Eğer Hz. Osman ve Hz. Ali'ye sevgi besleme konusunda tereddütlü ise bu durumda da Ehl-i Sünnetten ayrılmıştır. Keşmirli olan bu sözde hatib, söz konusu çirkin görüşünü Keşmir bidatçılarından almış olabilir. Ona büyük din imamlarından nakledildiği üzere Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer'in üstünlüğünün sahabe ve tabiinin icmasıyla sabit olduğunu anlatmak gerekir. Bu imamlardan birisi İmam-ı Şafiî'dir. Ayrıca Ebu'l-Hasan el-Eşarî, önce Hz. Ebubekir'in sonra Hz. Ömer'in ümmetin diğer bütün fertleri üzerine üstünlüğü konusunun kesin olduğunu söylemiştir. Halifeliği sırasında Hz. Ali'nin, memleketinin kürsüsünden kendi taraftarlarından büyük bir kalabalığa karşı *"Ebubekir ve Ömer bu ümmetin en üstün kimseleridir"* dediği tevatüre varan senetlerle rivayet edilmiştir. İmam-ı Zehebî bu sözün Hz. Ali'den seksen küsur kişi tarafından nakledildiğini bildirerek bu kimselerden bir grubun ismini saymıştır. Daha sonra İmam-ı Zehebî *"Allah Rafizilerin belasını versin! Ne kadar da bağnazlar!"* diyerek Rafizilere olan tepkisini dile getirmiştir. Kur'ân'dan sonra en güvenilir kitap olan Sahih-i Buhari müellifi İmam-ı Buharî Hz. Ali'den şu sözü nakletmektedir: *"Peygamberimiz'den sonra insanların en hayırlısı Ebubekir, sonra Ömer, sonra da bir başka adamdır"* Hz. Ali bu sözü söylediğinde oğlu Muhammed ibni'l-Hanefiyye *"Sonra sensin değil mi?"* diye sorduğunda Hz. Ali *"ben sadece Müslümanlardan biriyim"* demiştir.[136]

Bu konuda Hz. Ali ve diğer büyük sahabe ve tabiinden bir çok rivayet bulunmaktadır. Bu rivayetleri bir kimse ya cehaletinden ya da inadından inkar edebilir. İnsaf elbisesini üzerinden çıkarıp atan bu kimseye şöyle demeli: *"Bizler Peygamberimiz'in ashabına karşı sevgi beslemek ve onlara nefret duyguları taşımamakla memuruz. Bizler onlara eziyet etmekten men olunduk. Hz. Osman ve Hz. Ali de sahabenin büyüklerindendir. Bu durumda onlar da diğerleri gibi sevgi ve hürmete layıktırlar."* Nitekim ayet-i kerimede *"De ki: Ben buna karşılık sizden akrabalık sevgisinden başka bir ücret istemiyorum."* (Şûra, 23) buyurulmuştur. Peygamber Efendimiz de bu hususta şöyle buyurur: *"Ashabım hakkında Allah'tan korkun, Allah'tan korkun, benden sonra onları hedef haline getirmeyin. Onları kim severse beni sevdiği için sever, kim de onlardan nefret ederse, benden nefret ettiği için, nefret eder, onlara eziyet eden, bana eziyet etmiştir. Kim bana eziyet ederse Allah'a eziyet etmiştir. Kim de Allah'a ve peygamberine*

---

135 Aclûnî hadisin İhya'da nakledildiğini; fakat İhya'nın muharrici el-Irakî'nin kaynağını bulamadığını belirtir. Şu kadar
var ki bu rivayet Hz. Ömer'in "her kim töhmet yolunu takip ederse itham altında kalır" sözüyle desteklenmektedir.
Bkz., el-Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, c. 1, s. 44.

136 Bu ve bu paragrafta geçen diğer rivayetlerin kaynakları için Mektubat'ın birinci cildinde yer alan iki yüz altmış
altıncı mektubun dipnot kısmına bakınız.

eziyet ederse onun cezaya çarptırılması yakındır." [137]

Bu çirkin kokulu çiçeğin İslam'ın ilk yıllarından bugüne değin Hint topraklarında çıktığı bilinmiyordu. Bugün iş o hale geldi ki bütün Hindistan halkı bu fitnenin töhmeti altındadır. Neredeyse hiçbir Hint şehrine bu konuda güven kalmamış durumdadır. Dönemin devlet başkanı (Allah onu düşmanlarına karşı muzaffer kılsın) Ehl-i Sünnet olup Hanefî mezhebine bağlıdır. Onun döneminde böyle bir şeyin öncülüğünü yapmak son derece cüretli bir iştir. Bundan da öte devlet başkanına baş kaldırmaktır. Devlet makamlarında bulunup da bu olay karşısında sessiz kalan büyüklerimize hayret ediyorum. Cenab-ı Allah ehl-i kitabı şu sözleriyle yermektedir: *"Bari Allah dostları ve bilginleri, onları yalan söylemekten ve haram yemekten alıkoysaydılar. Yaptıkları şey ne kötüdür!"* (Maide, 63) Bir başka ayet-i kerimede Cenab-ı Allah şöyle buyurur: *"İşledikleri bir kötülükten birbirlerini vazgeçirmezlerdi. Gerçekten ne kötü iş yapıyorlardı!"* (Maide, 79)

Bu gibi olaylar karşısında habersiz gibi davranmak bidatçilerin cüretini artırır ve dinin zaafa uğramasına yol açar. Nitekim bunun gibi gevşek davranışlardan dolayı oralarda Ehl-i Sünnet çevrelerinin göbeğinde Mehdevî fırkası[138] insanları batıl görüşlerine çağırabilmektedir. Bunlar sırtlanlar misali bir anda koca canavarların ellerinden avlarını birer ikişer kapabilmektedir.

Bu konuda daha ne yazayım? Bu dehşetli haberi duyduktan sonra Farûkî damarım kabararak kendimi birkaç kelime yazmak zorunda hissettim. Beni anlayışla karşılayacağınızı umuyorum. Selam size, hidayete ve Peygamberimiz'in (aleyhi's-selam) yoluna tabi olan kimselere olsun.

KELİME ANLAMI

[137] Tirmizi, hadis no, 3862; Ahmet bin Hanbel, *el-Müsned*, c. 4, s. 87, hadis no, 16926.

[138] Mehdevî fırkası, Hindistan'ın Dekken şehrinde Seyyid Muhammed Conpôri'nin izini takip edenlerin kurduğu bir fırkadır. Bu fırkanın öncüsü Seyyid Muhammed bin Yusuf el-Conpôri hicri 847 yılında Hindistan'ın Conpôr kentinde dünyaya gelmiştir. Seyyid Muhammed küçük yaşlarda Kur'ân-ı ezberlemiş hocası ve şeyhi Danyal bin Hasan el-Belhî'den şeri ilimleri tahsil etmiştir. O dönemde ilme ve ilmî tetkiklere ziyadesiyle önem veren Seyyid Muhammed daha sonra şeyhi Danyal'dan tarikat eğitimi alarak ailesini ve memleketini terk etmiş ve kendisini züht ve riyazete vermiştir. Seyyid Muhammed kendisini riyazet ve zühde verdiği bu sıralarda yaşadığı manevi hallerin etkisinden sıyrılamayarak Mehdî olduğunu ilan etmiş ve memleket memleket gezerek insanları yoluna davet etmiştir. Seyyid Muhammed hayatını Hindistan ve Afganistan dolaylarında davet faaliyetleriyle geçirmiş ve hicri 910 yılında vefat etmiştir. Seyyid Muhammed'in durumu hakkında Hindistan ilim ve fikir erbabının görüşleri net değildir. Bir kısmı onun salih bir insan olduğunu ve mehdilik iddiasını manevi geçginlik halinde bilinçsizce ortaya attığını; fakat sonraki takipçileri tarafından onun öğretilerinin saptırıldığını düşünmektedir. Bir kısmı ise onun doğru yoldan saptığını ve mehdilik iddiasını bilinçli olarak ortaya attığını ve belli ölçüleri ve görüşleri olan bir mezhep kurduğunu savunmaktadır. Geniş bilgi için bkz., *el-İlam Bimen Fi'l-Hindi Mine'l-Alam*, c. 4, s. 419, 420.

اَلْمَكْتُوبُ الْخَامِسَ عَشَرَ < 15 Onbeşinci mektup *(Kime gönderilmiştir?)* اِلَى سَادَاتِ بَلْدَةِ سَامَانَهْ Sâmâne şehrinin büyüklerine وَقُضَاتِهَا وَمَوَالِيهَا Kadı ve valilerine *(Daha)* وَسَائِرِ اَهَالِيهَا Ve diğer şehir halkına *(Ne hakkındadır?)* فِي ذَمِّ خَطِيبٍ Bir hatîbi kötüleme hakkındadır *(Öyle hatip ki?)* تَرَكَ ذِكْرَ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ Hulefa-i Raşidini zikretmeyi terk etmiş *(Nerede?)* فِي خُطْبَةِ عِيدِ الْاَضْحَى Kurban bayramı hutbesinde *(Daha ne hakkındadır?)* وَتَقْرِيعِهِمْ Ve o halkı tenkit etmek *(Ne hususunda?)* عَلَى اسْتِمَاعِهَا Hutbeyi (tepkisiz olarak) dinlemeleri hususunda *(Daha ne hakkındadır?)* وَمَا يُنَاسِبُ ذَلِكَ Ve buna münasip şeyler hakkındadır >

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ Hamd Allah'a وَسَلَامٌ Selam ise عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى Seçtiği kullarına olsun اَلْبَاعِثُ Sebep olan *(Neye?)* عَلَى تَصْدِيعِ خُدَّامِ ذَوِى الْاِحْتِرَامِ السَّادَاتِ الْعِظَامِ Hürmetli sadatı izamın hizmetçilerinin başını ağırtmaya *(Daha kimlerin başını ağrıtmaya?)* وَالْقُضَاةِ وَالْاَهَالِى Kadıların ve halkın *(Daha?)* وَالْمَوَالِى الْكِرَامِ Ve değerli valilerin *(Neredeki?)* فِى بَلْدَةِ سَامَانَهْ Sâmâne şehrindeki هُوَ O sebep şudur ki; اَنَّا سَمِعْنَا Biz işittik ki; اَنَّ خَطِيبَ ذَلِكَ الْمَقَامِ O makamın hatibi تَرَكَ Terk etmiş *(Neyi?)* ذِكْرَ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ رَضِىَ اللهُ عَنْهُمْ Hulefa-i Raşidini –Allah onlardan razı olsun- zikretmeyi *(Nerede?)* فِى خُطْبَةِ عِيدِ الْاَضْحَى Kurban bayramı hutbesinde وَلَمْ يَذْكُرْ أَسَامِيَهُمُ الْمُتَبَرِّكَةَ Onların mübarek isimlerini zikretmemiş وَسَمِعْنَا أَيْضًا Ve de işittik ki; اَنَّهُ لَمَّا تَعَرَّضَ لَهُ Ona karşı çıkınca *(Kim?)* جَمَاعَةٌ مِنَ الْحَاضِرِينَ Oradaki hazır bulunanlardan bir grup لَمْ يَعْتَرِفْ بِسَهْوِهِ Yanlış yaptığını itiraf etmemiş وَلَمْ يَعْتَذِرْ عَنْ نِسْيَانِهِ وَذَنْبِهِ Unutma ve günahından (hatasından) özür dilememiş بَلْ قَابَلَهُمْ بِالتَّمَرُّدِ وَالْعِنَادِ Bilakis ısrar ve inatla karşılık vermiş وَقَالَ Ve demiş ki: اِيشْ يَلْزَمُ اِنْ لَمْ يُذْكَرْ Zikredilmese ne olur? *(Ne?)* اَسَامِى الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ Hulefa-i Raşidinin isimleri وَسَمِعْنَا أَيْضًا Ve yine işittik ki; اَنَّ أَكَابِرَ ذَلِكَ الْمَقَامِ Oranın büyükleri, ileri gelenleri وَاَهَالِيَهُ Ve halkı da تَسَاهَلُوا Gevşeklik göstermişler *(Nerede?)* فِى هَذَا الْبَابِ Bu konuda وَلَمْ يُقَابِلُوا Karşılık vermemişler *(Kime?)* ذَلِكَ الْخَطِيبَ Bu hatibe *(Öyle hatib ki,)* عَدِيمَ الْاِنْصَافِ وَالْآدَابِ Edepsiz ve insafsız *(Ne ile karşılık vermemişler?)* بِالشِّدَّةِ وَالْغِلْظَةِ Şiddet ve husumetle ﴿ع﴾ Mısra: فَآهًا أَلْفَ آهٍ دُونَ مَرَّةٍ Bir değil binlerce ah olsun. وَذِكْرُ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ Hulefa-i Raşidini zikretmek وَاِنْ لَمْ يَكُنْ مِنْ شَرَائِطِ الْخُطْبَةِ Her ne kadar hutbenin şartlarından değilse de وَلَكِنَّهُ Lâkin o zikir

مِنْ شَرَائِطِ الْخُطْبَةِ Her ne kadar hutbenin şartlarından değilse de وَلٰكِنَّهُ Lâkin o zikir
(Nedir?) مِنْ شَعَائِرِ أَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat'ın alametlerindendir شَكَرَ اللّٰهُ
تَعَالٰى سَعْيَهُمْ Allah Teâla gayretlerini kabul etsin لَا يَتْرُكُهُ عَمْدًا وَتَمَرُّدًا Bilerek ve ısrarla o
zikri terk etmez اِلَّا Ancak onu terk eder *(Kim?)* مَنْ قَلْبُهُ مَرِيضٌ Kalbi hasta olan وَبَاطِنُهُ
خَبِيثٌ Ve içi pis olan (وَلَئِنْ) فَرَضْنَا Farzetsek ki; اَنَّهُ لَمْ يَتْرُكْ بِالتَّعَصُّبِ وَالْعِنَادِ O hatib inat ve
ısrarla terk etmedi فَمَاذَا يَقُولُ Peki ne diyebilir? *(Nerede?)* فِى جَوَابِ وَعِيدِ Şu tehdidin
cevabında (tehdit şu hadistir) مَنْ تَشَبَّهَ Kim benzerse *(Kime?)* بِقَوْمٍ Bir kavme فَهُوَ مِنْهُمْ O da
onlardandır وَكَيْفَ يَتَخَلَّصُ Ve nasıl kurtulur? *(Neden?)* مِنْ مَظَانِّ التُّهَمِ Töhmet mekanından
وَقَدْ وَرَدَ Halbuki (hadiste) gelmiştir ki; اِتَّقُوا Sakının *(Neden?)* مَوَاضِعَ التُّهَمِ Töhmet
yerlerinden فَاِنْ كَانَ مُتَوَقِّفًا Eğer o hatip şüphedeyse *(Nerede?)* فِى تَقْدِيمِ الشَّيْخَيْنِ Şeyhaynın
(Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer) takdimi وَتَفْضِيلِهِمَا Ve üstün tutulmasında فَهُوَ رَافِضٌ O terk
etmiştir *(Neyi?)* لِطَرِيقِ اَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat yolunu وَاِنْ كَانَ مُتَرَدِّدًا
Eğer tereddüt ediyorsa *(Nerede?)* فِى مَحَبَّةِ الْخَتَنَيْنِ İki damadın (Hz. Osman ve Hz. Ali)
sevgisinde فَهُوَ أَيْضًا O yine *(Nedir?)* خَارِجٌ مِنْ زُمْرَةِ اَهْلِ الْحَقِّ Ehl-i Sünnet zümresinden
çıkmıştır وَلَا يَبْعُدُ Ve uzak değildir *(Ne?)* اَنْ يَأْخُذَ ذٰلِكَ الْخَطِيبُ Bu hatibin almış olması
اَلَّذِى لَا حَقِيقَةَ لَهُ Ki, onun hakikati yoktur (sözde hatiptir) اَلْمَنْسُوبُ اِلَى كَشْمِيرِيَّةِ Keşmirli'dir
(Neyi almış olması?) هٰذَا الْخُبْثَ Bu pisliği *(Kimden?)* مِنْ مُبْتَدِعِى كَشْمِيرْ Keşmir'in
bid'atçılarından فَيَنْبَغِى Öyleyse gerekir *(Ne?)* تَعْلِيمُهُ وَتَفْهِيمُهُ Ona öğretip anlatmak *(Neyi?)* اَنَّ
اَفْضَلِيَّةَ الشَّيْخَيْنِ Şeyhaynın üstünlüğünün ثَابِتَةٌ بِاِجْمَاعِ الصَّحَابَةِ وَالتَّابِعِينَ Sahabe ve tabiinin
icması ile sabit olduğunu كَمَا نَقَلَهُ Nitekim bunu nakletti *(Kim?)* جَمَاعَةٌ Bir cemaat *(Kimden?)*
مِنْ اَكَابِرِ أَئِمَّةِ الدِّينِ Din imamlarının büyüklerinden وَاحِدٌ مِنْهُمْ Onlardan biri *(Kimdir?)* اِمَامُ
اَلشَّافِعِىُّ İmam-ı Şâfiî'dir رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ Allah ondan razı olsun قَالَ Dedi *(Kim?)* اَلشَّيْخُ الْاِمَامُ
اَبُو الْحَسَنِ الْاَشْعَرِىُّ Şeyh, İmam Ebu Hasan el-Eş'ari (dedi ki:) اَنَّ تَفْضِيلَ اَبِى بَكْرٍ ثُمَّ عُمَرَ
Hz. Ebubekir sonra da Hz. Ömer'in üstün tutulması *(Kime?)* عَلٰى بَقِيَّةِ الْاُمَّةِ Ümmetin
diğerlerine *(Nedir?)* قَطْعِىٌّ Kesindir وَقَدْ تَوَاتَرَ Mütevatir olarak rivayet edildi *(Kimden?)* عَنْ
عَلِىٍّ Hz. Ali'den رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ Allah ondan razı olsun *(Ne zaman?)* فِى خِلَافَتِهِ Hilafeti
esnasında *(Nerede?)* وَكُرْسِىِّ مَمْلَكَتِهِ Memleketinin başkentinde وَبَيْنَ الْجَمِّ الْغَفِيرِ مِنْ شِيعَتِهِ
Ve kendi taraftarlarından olan büyük bir topluluğun arasında *(Ne rivayet edildi?)* اَنَّ اَبَا بَكْرٍ

larından olan büyük bir topluluğun arasında *(Ne rivayet edildi?)* اَنَّ اَبَا بَكْرٍ وَعُمَرَ Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer *(Nedir?)* اَفْضَلُ الْاُمَّةِ Ümmetin en faziletlisidirler قَالَ الذَّهَبِيُّ Zehebi (bunu) dedi ثُمَّ قَالَ Sonra da dedi ki: رَوَاهُ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ Bu sözü Hz. Ali'den (r.a.) rivayet etti *(Kim?)* وَعَدَّ مِنْهُمْ جَمَاعَةً نَيِّفٌ وَثَمَانُونَ نَفْسًا Seksen küsur kişi Ve Zehebi onlardan bir cemaati saydı (zikretti) ثُمَّ قَالَ Zehebi sonra da dedi ki: فَقَبَّحَ اللّٰهُ الرَّافِضَةَ Allah Rafizi'lerin belasını versin مَا اَجْهَلَهُمْ Ne kadar da cahiller, bağnazlar وَرَوَى الْبُخَارِيُّ İmam-ı Buhari rivayet etti اَلَّذِى كِتَابُهُ اَصَحُّ الْكُتُبِ Ki, onun kitabı kitapların en sahihidir *(Neden sonra?)* بَعْدَ كِتَابِ اللّٰهِ تَعَالَى Allâh Teâla'nın kitabı Kur'an'dan sonra *(Kimden rivayet etti?)* عَنْ عَلِيٍّ Hz. Ali'den رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ Allah ondan razı olsun اَنَّهُ قَالَ Hz. Ali demiş ki: خَيْرُ النَّاسِ İnsanların en hayırlısı *(Kimden sonra?)* بَعْدَ النَّبِيِّ Peygamberimizden sonra عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ Ona salat-u selam olsun *(Kimdir?)* اَبُو بَكْرٍ Ebubekir ثُمَّ عُمَرُ Sonra Ömer ثُمَّ رَجُلٌ آخَرُ Sonra başka bir adamdır فَقَالَ Dedi *(Kim?)* اِبْنُهُ Hz. Ali'nin oğlu مُحَمَّدُ بْنُ الْحَنَفِيَّةِ Muhammed b. Hanefi (dedi ki:) ثُمَّ اَنْتَ Sonra sensin (değil mi?) فَقَالَ Hz. Ali de dedi ki: اِنَّمَا اَنَا رَجُلٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ Ben sadece Müslümanlardan biriyim وَاَمْثَالُ ذَلِكَ Bu gibi rivayetler *(Kimden?)* عَنْهُ Hz. Ali'den *(Daha?)* وَعَنْ غَيْرِهِ Ve diğer مِنْ اَكَابِرِ الصَّحَابَةِ وَالتَّابِعِينَ Sahabi ve Tabiinin büyüklerinden *(Böyle rivayetler nedir?)* كَثِيرَةٌ شَهِيرَةٌ Çok ve meşhurdur لَا يُنْكِرُهَا Bunları inkar etmez اِلَّا جَاهِلٌ اَوْ مُعَانِدٌ Cahil ve inatçı hariç وَيَنْبَغِى اَنْ يَقُولَ Demek gerekir *(Kime?)* لِذَلِكَ الْمُنْخَلِعِ عَنْ لِبَاسِ الْاِنْصَافِ Şu, insaf elbisesinden soyulmuş, insafsızlara *(Ne demek gerekir?)* اِنَّا مَوْمُورُونَ Biz emredildik *(Ne ile?)* بِمَحَبَّةِ جَمِيعِ اَصْحَابِ رَسُولِ اللّٰهِ Rasûlullah'ın ashabının tamamını sevmekle صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ Allah ona salat-u selam eylesin وَمَمْنُوعُونَ Ve men edildik *(Neden?)* عَنْ بُغْضِهِمْ وَاِيذَائِهِمْ Onlara kin beslemekten ve eziyet vermekten وَحَضَرَاتُ الْخَتَنَيْنِ İki damat Hazretleri (Hz. Osman ve Hz. Ali) *(Nedir?)* مِنْ اَكَابِرِ الصَّحَابَةِ Sahabenin büyüklerindendirler وَمِنْ اَقَارِبِهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ Ve peygamberimiz (s.a.v.)'in akrabalarındandır فَيَكُونَانِ Öyleyse ikisi olur *(Ne olur?)* اَحَقَّ بِالْمَحَبَّةِ وَالْمَوَدَّةِ Sevgi ve hürmete en layık قَالَ اللّٰهُ تَعَالَى Allah Teâla buyurdu ki: قُلْ (Habibim!) de ki: لَا اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا Ben bu iş için bir karşılık istemiyorum *(Neden başka?)* اِلَّا الْمَوَدَّةَ فِى الْقُرْبَى Akrabalık sevgisinden başka وَقَالَ النَّبِيُّ Peygamberimiz buyurdu عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ Ona ve ehline salat-u selam olsun (buyurdu ki:) اَللّٰهَ

وَالسَّلاَمُ Ona ve ehline salat-u selam olsun (buyurdu ki:) اَللّٰهَ اَللّٰهَ Allah'tan korkun, Allah'tan korkun *(Ne hususunda?)* فِى اَصْحَابِى Ashabım hususunda لاَ تَتَّخِذُوهُمْ Onları edinmeyin *(Ne?)* غَرَضًا Hedef *(Ne zaman?)* مِنْ بَعْدِى Benden sonra فَمَنْ اَحَبَّهُمْ Kim onları severse فَبِحُبِّى اَحَبَّهُمْ Beni sevdiğinden dolayı sever وَمَنْ اَبْغَضَهُمْ Kim onlara buğz ederse فَبِبُغْضِى اَبْغَضَهُمْ Bana olan buğzundan dolayı buğz eder وَمَنْ آذَاهُمْ Kim onlara eziyet ederse فَقَدْ آذَانِى Bana eziyet etmiştir وَمَنْ آذَانِى Kim de bana eziyet ederse فَقَدْ آذَى اللّٰهَ Allah'a eziyet etmiştir وَمَنْ آذَى اللّٰهَ Kim de Allah'a eziyet ederse فَيُوشِكُ اَنْ يُؤْخَذَ Cezalandırılması yakındır وَمِثْلُ هَذَا الزَّهْرِ Bu gibi çiçekler *(Öyle çiçek ki;)* اَلْكَرِيهِ الرَّائِحَةِ Kokusu kötü olan *(Nedir?)* لَمْ يُعْلَمْ تَفَتُّقُهُ Açtığı bilinmiyordu *(Nerede?)* فِى بِلاَدِ الْهِنْدِ Hind beldelerinde *(Ne zamandan beri?)* مِنِ ابْتِدَاءِ الاِسْلاَمِ İslam'ın başlangıcından beri *(Ne zamana kadar?)* اِلَى هَذَا الْوَقْتِ Bu zamana kadar وَيَكَادُ يُتَّهَمُ Ve tenkit edilmesi yakındır *(Kimin tenkit edilmesi?)* جَمِيعُ اَهْلِ الْبَلَدِ Belde ehlinin hepsinin *(Neden dolayı?)* مِنْ هَذِهِ الْمُعَامَلَةِ Bu işten dolayı بَلْ يَكَادُ Bilakis yakındır *(Ne?)* يَرْتَفِعُ الاِعْتِمَادُ İtimadın kalkması *(Kimden?)* مِنْ جَمِيعِ بِلاَدِ الْهِنْدِ Hint beldelerinin hepsinden وَسُلْطَانُ الْوَقْتِ Zamanın devlet başkanı ise نَصَرَهُ اللّٰهُ Allah ona yardım etsin *(Neye karşı yardım etsin?)* عَلَى جَمِيعِ اَعْدَاءِ الاِسْلاَمِ Bütün İslam düşmanlarına karşı *(Devlet başkanı nedir?)* مِنْ اَهْلِ السُّنَّةِ Ehl-i Sünnet'ten وَحَنَفِىُّ الْمَذْهَبِ Ve Hanefi mezhebindendir وَابْتِدَاعُ مِثْلِ هَذَا الاَمْرِ Bu gibi işlerin çıkması *(Ne zaman?)* فِى زَمَانِهِ Onun zamanında *(Nedir?)* نِهَايَةُ الْجَرَاءَةِ Cüretin son haddidir بَلْ هُوَ مُنَازَعَتُهُ Bilakis bu iş başkaldırmadır فِى الْحَقِيقَةِ İşin hakikatinde, gerçekte *(Bu iş daha nedir?)* وَخُرُوجٌ مِنْ طَاعَةِ اُولِى الاَمْرِ Ve devlet başkanının itaatinden çıkmaktır وَالْعَجَبُ Hayret ettiğim *(Nedir)* مِنْ سُكُوتِ الْمَخَادِيمِ الْعِظَامِ Devlet büyüklerinin susmasıdır *(Öyle devlet büyükleri ki;)* اَلْكَائِنِينَ فِى ذَلِكَ الْمَقَامِ O makamda bulunan *(Nerede susmalarıdır?)* فِى هَذِهِ الْوَاقِعَةِ Bu olayda *(Daha hayret ettiğim nedir?)* وَمُسَاهَلَتِهِمْ Ve onların sessiz kalmalarıdır *(Neye rağmen?)* مَعَ صُدُورِ جَمِيعِ الْمَذْكُورَاتِ Tüm bu anlatılanlara rağmen قَالَ اللّٰهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى Allah Teâla buyurdu *(Ne hususunda?)* فِى ذَمِّ اَهْلِ الْكِتَابِ Ehl-i kitabı kötüleme hususunda لَوْلاَ يَنْهَاهُمْ Onları alıkoymalı değil miydi? *(Kim?)* اَلرَّبَّانِيُّونَ وَالاَحْبَارُ Dindarlar ve bilginler *(Neden?)* عَنْ قَوْلِهِمُ الاِثْمَ Yalan söylemekten *(Daha?)* وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ Haram yemekten لَبِئْسَ Ne kötüdür *(Ne?)* مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ Yaptıkları şeyler وَقَالَ تَعَالَى اَيْضًا Yine AllahTeâla buyurdu ki: كَانُوا لاَ

Yine AllahTeâla buyurdu ki: كَانُوا لاَ يَتَنَاهَوْنَ Birbirlerini alıkoymazlardı *(Neden?)* عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ Yaptıkları kötülüklerden لَبِئْسَ Ne kötüdür *(Ne?)* مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ Yaptıkları işler وَاخْتِيَارُ التَّغَافُلِ Gafleti seçmek, habersiz gibi davranmak *(Nerede?)* فِى مِثْلِ هَذِهِ الْوَاقِعَةِ Bu gibi olaylarda *(Nedir?)* مُوجِبٌ Gerektirir *(Neyi?)* لِجَسَارَةِ الْمُبْتَدِعِينَ Bid'atçıların cesaretlenmesini *(Daha nedir?)* وَتَوْهِينٌ لِلدِّينِ Ve dini zaafa uğratmaktır وَمِنْ مِثْلِ هَذِهِ الْمُسَاهَلاَتِ Bu gibi gevşekliklerden dolayı تَدْعُو Çağırıyor *(Kim?)* الْجَمَاعَةُ الْمَهْدَوِيَّةُ Mehdeviye fırkası مَـلأً اَهْلِ الْحَقِّ هُنَاكَ Oradaki Ehl-i Sünnet kişileri *(Neye çağırıyorlar?)* اِلَى بَاطِلِهِمْ Kendi batıl görüşlerine وَيَخْتَطِفُونَ Ve kapıyorlar *(Ne gibi?)* اَمْثَالَ الذِّيَابِ Kurtlar gibi *(Nasıl?)* وَاحِدًا وَاثْنَيْنِ Birer ikişer *(Ne zamanda?)* فِى مُدَّةٍ قَلِيلَةٍ Az bir zamanda *(Kimden kapıyorlar?)* مِنْ اَيْدِى الثَّعَالِبِ Tilkilerin ellerinden وَمَاذَا اَكْتُبُ Ne yazayım? اَزْيَدَ مِنْ ذَلِكَ Bundan fazla وَحَيْثُ كَانَ اسْتِمَاعُ هَذَا الْخَبَرِ الْمُوَحِّشِ Bu gibi dehşetli haberleri duymak olduğu için *(Ne?)* بَاعِثًا عَلَى الاِضْطِرَابِ Istırap çekmeye sebep وَمُحَرِّكًا لِعِرْقِى الْفَارُوقِيِّ Ve Faruki damarımı hareketlendirdiği için صِرْتُ مُضْطَرًّا اِلَى الاِقْدَامِ Ben de yönelme mecburiyetinde kaldım *(Neye?)* عَلَى تَحْرِيرِ كَلِمَاتٍ Birkaç kelime yazmaya وَالْمَرْجُوُّ Umulan *(Nedir?)* مُسَامَحَتُكُمْ وَعُذْرُكُمْ Hoş ve mazur göstermenizdir وَالسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ Selam sizin üzerinize olsun *(Daha?)* وَعَلَى سَائِرِ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى Ve diğer hidayete tabi olanlara *(Daha?)* وَالْتَزَمَ مُتَابَعَةَ الْمُصْطَفَى Ve Mustafa (s.a.v.)'nın ittibasına bağlananlara عَلَيْهِ وَعَلَى آلِه Ona ve ehline olsun *(Ne ?)* اَلصَّلَوَاتُ Dualar, وَالتَّسْلِيمَاتُ Selamlar, وَالتَّحِيَّاتُ Saygılar وَالْبَرَكَاتُ Ve bereketler.